

HRVATSKI *glasnik*

XXXI. godina, 32. broj

12. kolovoza 2021.

cijena 200 Ft

Jezični kampovi u matici

FOTO: ORGANIZATORI

„MuKo Bridge“

4. – 5. stranica

Sjednica Hrvatske samouprave
Bačko-kiškunske županije

6. stranica

Kamp hrvatskoga jezika u Mohaču

15. stranica

„Zbogom ostani i putuj s nami...”

„Zbogom ostani i putuj s nami, Marija Mat Celjanska...” Na sredini zadnjega ljetnoga miseca, na pragu Vanebozeča Blažene Dvice Marije, sve više se približavamo tradicionalnom šetanju, velikom shodišću Gradišćanskih Hrvatov u Celje/Mariazell. Ako je rič za augustuš ovde se ganu velika pripravljanja po Marijinom pozivu. Lani, nažalost, ovo veliko spravišće svih Hrvatov i ganutljivo pozdravljanje Nebeske Majke, zbog pandemijskih prilika je Željezanska biškupija otpovidala sa svimi svetimi mašami skupa. Ljetos, kako je predvidjeno, štajersko hodočasno mjesto Celje/Mariazell, ponovo čeka svoje vjernike iz Slovačke, Ugarske ter Austrije zadnjega augustuškoga vikenda. Pred tim još Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj je naznanilo da ove subote poziva vjernike iz gradišćanskohrvatskih sel na skupno hodočašće štatui Putujuće Celjanske Marije, u Celindof. U ovom austrijskom hrvatskom naselju je podužen boravak Celjanske Madone, jer lani zbog korone nije jako bilo moguće primati hodočasne grupe. Pišaki idu od Ágfalve do Celindofa, a moguće je i s autobusom doći do cilja. Ovo bi mogla biti i dobra vježba na duglji put do Celja, kamo od trih štacijov, od Kisega, Koljnofa i Bizonje štartaju dotični tajedan hodočasnik, ki su pripravn zaneamarujući trud i napor, piše napraviti već od sto kilometarov. Komu je pak prepreka ta daljina, on ni ovo ljeto neće ostati prez prilike hodočašća, jer grupa gradišćanskih hodočasnika jur lani, kad je bilo poznato da je Željezanska biškupija zbog pandemije otpovidala 89. hrvatsko shodišće, izbrala je za novi putni cilj Malo Celje/Celldömölk. Onda su Kisežani i jedna grupa naših Hrvatov ekstar bili na putu, a izgleda ovo ljeto će se snage spojiti. To putovanje tako dobro se je ugodalo da su se diozimateљи jur lani spominali, shodišće i ovo ljeto tribi ponoviti. Kako su obavješćeni brati i sestre shodišća, 17. i 18. septembra, u petak i subotu, Malo Celje još jednoč srdačno poziva i očekuje sve one hodočasnike ki će imati volju i snagu za velikim celjanskim shodišćem u augustušu, Mariju slaviti i dičiti i u Celldömölk: „Zbogom ostani i putuj s nami, Marija Mat Celjanska...”

Tiho

Glasnikov tjedan

č, no ako me netko o tome upita, a ja bih mu želio objasniti, tada niti ja više ne znam.”

Benoist zaključuje kako ono što sveti Augustin kaže glede vremena također bi se moglo reći glede identiteta. Identitet nije problem sve dok se o njemu ne moramo pitati. Benoist kaže kako tek kada je identitet pojedinca ili zajednice ugrožen, tek tada postavljamo pitanje o identitetu. Ako ga postavljamo. A postavljaju ga oni kojima je važan izabrani identitet. Jer on se i bira. Ne samo nasljeđuje. On se živi, razvija, dominira...

Mi smo ljudi s više identiteta, višestrukih identiteta koje nam nameće doba u kojem danas živimo. Politički identitet, jezični identitet, kulturni identitet, nacionalni identitet, vjerski, profesionalni, seksualni... Kako odrediti i čime nacionalni identitet? Za jezični nema dvojbe, treba znati pisati i govoriti dati jezik (jezike). Kako različiti identiteti imaju različite odrednice svakome je jasno. Kako je nacionalnom identitetu temeljna odrednica poznavanje materinskog jezika i to je, bar po meni, neupitno. Kako materinski jezik nije jedina karakteristika narodnog i narodnosnog, točnije manjinskog identiteta i to je jasno. Ali kako je neophodno znanje i korištenje materinskoga jezika, ako imamo nacionalni (narodnosni) identitet, i to je valjda jasno. Kako su dvojni i višestruki identiteti na cijeni svjedoci smo. Oni se prepliću pa se ni ne raspoznaju, jednom se niječu, a drugi put naglašavaju na štetu jednoga ili drugoga. Ovisno o kontekstu. Pa zašto ne bi i bilo tako, i

Francuski intelektualac, književnik i filozof Alain de Benoist piše kako se u jednom od svojih glasovitih ulomaka iz „Isposvijesti” sveti Augustin zapitao: „Što je to vrijeme? Ako me nitko za to ne pita, znam što to zna-

sama se vezujem uz više identiteta koji me određuju. Ali jedan nacionalni je dominantan, jedan jezični je dominantan. Nomen est omen! Po njemu se prepoznajem, po njemu me prepoznaju. Znamo i to kako čak i oni koji tek njeguju narodnosnu kulturu i tradiciju mogu pripadati bez da znaju jezik određenoj narodnosti, ako se slobodnom voljom tako izjašnjavaju. Ovih dana pročitala sam rečenicu „jezik nije jedina karakteristika identiteta.” Onaj koji je napisao istu misli na narodnosni identitet.

Alain de Benoist piše: „Identitet je nešto što se podrazumijeva samo po sebi, nešto što se prirodno nameće. U tradicionalnim

društvima nitko ne pita za svoj identitet jer identitet je nešto što se podrazumijeva, nešto očigledno. Identitet postaje problematičan u epohi moderne i postmoderne, budući da se svi putokazi sve više gube i ne zna se više što znači smisao života.

Dodatan razlog zašto je pitanje identiteta kompleksno leži u tome što se

identitet, bilo identitet pojedinca, bilo zajednice, ne može svesti na jedan vid života. Identitet nikada nije jednodimenzionalan, već je višedimenzionalan. Naš identitet obuhvaća dijelove koji su naslijeđeni i dijelove koje sami bismo. U načelu mi sami sebe definiramo tako što se pozivamo na jedan vid našeg identiteta, koji se nama čini najvažnijim i bitnim, dok zanemarujemo ostale vidove ili aspekte našeg identiteta.”

Aristotelovo pak načelo identiteta glasi: „Nije moguće da jedan te isti predikat, u istom vremenu i u istom pogledu, pripada i ne pripada jednomu te istomu predmetu.”

Neki su identiteti podijeljeni ili višestruki, što znači da pojedinac može istodobno pripadati različitim skupinama, poput jezičnih (npr. dvojezičnost), profesionalnih (osoba s dva ili više zanimanja), regionalnih (npr. Istranin, Hrvat, Europljanin), a neki su identiteti kategorijski ili isključivi (npr. spol/rod, nacionalnost), piše Hrvatska enciklopedija.

Branka Pavić Blažetin

Potpora narodnosnih projektima ulaganja, obnove i održavanja

Državno tajništvo za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima i Fond „Gábor Bethlen” početkom godine objavili su poziv referentne oznake NBER-KP-1-2021 za dostavu projektnih ideja za narodnosne projekte ulaganja, obnove i održavanja tijekom 2021. godine, i to u krugu bugarske, grčke, hrvatske, poljske, njemačke, armenske, rumunjske, rusinske, srpske, slovačke, slovenske i ukrajinske narodnosti. Svrha dodjele posebnih bespovratnih sredstava, koja su omogućena u okviru poziva je podržati aktivnosti ulaganja, obnove i održavanja povezane s provedbom kulturnih, javnih obrazovnih, znanstvenih i javnih ciljeva i očuvanja identiteta narodnosti u Mađarskoj. Projekti su se mogli prijaviti do 8. ožujka 2021. godine, za projekte koji će se ostvariti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. godine moglo se zatražiti najmanje 500 000, a najviše 2 000 000 forinti.

Ovih dana na mrežnoj stranici Fonda „Gábor Bethlen” objavljuje se odluka o dodjeli potpore narodnostnim projektnim idejama ulaganja, obnove i održavanja tijekom 2021. godine. Sveukupno je dodijeljeno 200 000 000 forinti, od čega je hrvatskoj zajednici za ukupno 28 projekata odobreno 23 104 693 forinti.

Odobreni su sljedeći projekti:

Hrvatska samouprava Stipan Blažetin – razvoj serdahelskog kulturnog doma: 1 000 000 ft;

Koljnofsko hrvatsko društvo – uređenje okoliša i izgradnja krova nad kipom Blažene Djevice Marije: 750 000 ft;

Hrvatska samouprava Kačmar – II. faza obnove društvenog doma: 1 200 000 ft;

Vinska udruga pajdaša vina sv. Martina – rekonstrukcijski radovi na odmorštu sv. Urbana na Kamanovim goricama: 750 000 ft;

Udruga pomorskih hrvatskih veterana – obnova integralnog prostora u Fičehazu: 1 200 000 ft;

Hrvatska samouprava Katolj – obnova vanjskog dijela hrvatske društvene prostorije: 1 350 000 ft;

Državna udruga santovačkih Šokaca – obnova kuće zbirke likovne i predmetne umjetnosti u Santovu: 1 000 000 ft;

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj u Prisiki – obnova hrvatskog muzeja: 1 454 693 ft;

Hrvatska samouprava Kozara – obnova integralne prostorije: 1 300 000 ft;

Hrvatska samouprava Vršende – vanjska izolacija, žbukanje i ličenje zidova Šokačke čitaonice: 1 000 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Letinje – rekonstrukcijske aktivnosti Hrvatske samouprave Letinje: 500 000 ft;

Hrvatska samouprava Olasa – radovi obnove, ličenje zidova prostorija društvenog doma: 700 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Udvara – obnova velike dvorane kulturnog doma, brušenje i lakiranje parketa, ličenje zidova: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Semelja – izgradnja integralne prostorije Hrvatske narodnosne samouprave Semelja: 750 000 ft;

Kulturno-umjetničko društvo Tanac, Pečuh – obnova prostorije društva: 1 200 000 ft;

Mohačka Šokačka čitaonica – energetska modernizacija zgrade Šokačke čitaonice: 500 000 ft;

Hrvatska samouprava Selurinca – modernizacija i obnova uredskih prostorija Hrvatske samouprave Selurinca: 750 000 ft;

Hrvatska samouprava Hrvatskih Šica – infrastrukturni razvoj mjesnog integralnog prostora: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Salante – obnova mjesnog društvenog doma: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Bikića – obnova izložbene prostorije za predstavljanje tradicionalnog narodnosnog gospodarstva u Bikiću: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Pustare – unutrašnja obnova mjesnog doma za narodnosti: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Petrivente – obnova mjesne pozornice i skupne skulpture na otvorenom: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Kerestura – rekonstrukcijski radovi na Osnovnoj školi Nikole Zrinskog: 500 000 ft;

Kulturna udruga Baranja, Pečuh – obnova pročelja zgrade kulturnog dobra i kupovina novog plinskog kotlića: 750 000 ft;

Hrvatska samouprava XXII. okruga Budimpešte – projekt nabave: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Mlinaraca – obnova mjesnog kulturnog doma i parka: 500 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Plajgora – izložba Ostavština nastavnika Lajoša Brigovića u Hrvatskom narodnosnom muzeju: 1 200 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Petrovog Sela – „Kulturna kultura”: 750 000 ft;

Hrvatska narodnosna samouprava Kecskeméta – obnova sanitarnog čvora i muškog toaleta u gradskom Narodnosnom domu: 500 000 ft.

Kristina Goher

UDRUGA SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ

Svim članovima Udruge savez Hrvata u Mađarskoj

Poštovani članovi,

Udruga savez Hrvata u Mađarskoj srdačno Vas poziva na svoju redovitu Skupštinu koja će se održati 21. kolovoza 2021. godine u bajskom Kulturnom centru bačkih Hrvata (6500 Baja Táncsics Mihály u.16.), s početkom u 10.00 sati.

Dnevni red:

1. Izvješće o radu u 2020. godini
2. Financijsko izvješće za 2020. godinu
3. Radni plan za 2021. godinu
4. Financijski plan za 2021. godinu
5. Promjena Statuta
6. Razno

U slučaju da se ne ostvari kvorum Skupština se s predviđenim dnevnim redom ponovno saziva na istom mjestu od 10.30 sati.

Istoga dana u prostorijama Kulturnog centra će se održati i Kulturno gastronomski dan na kojem će najbolji kuhari naših regija prikazati svoje gastronomske vještine.

S poštovanjem,
Programa podupiru:

Predsjedništvo

Fond „Gábor Bethlen”
Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Korak bliže ostvarenju mosta

U organizaciji Europske grupacije za teritorijalnu suradnju „Regija Mura” 16. srpnja u Kotoribi održana je početna konferencija projekta „MuKo Bridge” koji se u cilju projektiranja novog mosta za cestovni promet na Muri između Kotoribe i Kerestura (Murakeresztúr) i prilaznih cesta provodi u sklopu Programa Interreg V/A Mađarska-Hrvatska. Konferenciji su nazočili visoki dužnosnici mađarske Vlade, među njima ministar inovacije i tehnologije László Palkovics, državni tajnik i ministarski povjerenik Péter Cseresnyés, zamjenik državnog tajnika za razvoj europskih veza József Magyar, počasni konzul R. Hrvatske dr Atila Kos, predsjednik Skupštine Zalske županije Attila Pál, župan Međimurske županije Matija Posavec, zamjenik župana Koprivničko-križevačke županije Ratimir Ljubić, načelnici općina s hrvatske i mađarske strane, te predstavnici projektantske kuće.

Sudionici konferencije

Prošlo je već tri desetljeća otkako su općine na obje obale Mure izrazile želju za izgradnjom novog mosta na rijeci kako bi se olakšao prekogranični promet. Do 1947. prometovale su skele na nekoliko riječnih lokacija, ali taj način prometovanja u ubrzanom, modernom vremenu ne bi polučio odgovarajući učinak. Za ostvarenje mosta najviše su se borile dvije općine, Kerestur i Kotoriba: naime, njihov je razvitak zbog položaja „slijepe ulice” uvjetovan uspostavom cestovnog prekograničnog prijelaza, to jest mosta na Muri. Bilo je raznih zamisli, izradila se investicijska studija čak i o proširenju postojećeg željezničkog mosta, pa je 2003. u sklopu europskog Phare-CBC programa izrađen idejni plan za izgradnju mosta, nakon čega su u sklopu europskog programa Interrega III/a za susjedstvo 2005. dobivena sredstva za projektiranje, a tada je određena i lokacija mosta, ali investicija sve do danas nije ostvarena. Mjesne vlasti, županije i razne udruge s obje strane Mure na svim mogućim forumima naglašavale su nužnost izgradnje mosta, uključujući Pomursku udruhu za regionalni razvoj, Mješoviti odbor Međimurske županije za suradnju s pomurskim Hrvatima i druge. Nakon što

je 1. svibnja 2013. godine Republika Hrvatska postala punopravnom članicom Europske unije šansa je porasla, a lobiranje za most u svoje je ruke uzeo EGTS Regija Mura, u koji su učlanjene općine i gradovi s obje strane granice. Javna rasprava o graničnom prijelazu Kotoriba-Kerestur (Murakeresztúr) održana je 2018. na forumu u Pustari, gdje je potpisana zajednička politička izjava, kojom su potpisnici izrazili namjeru uspostave cestovnog prometa između Kotoribe i Kerestura. Europska grupacija za teritorijalnu suradnju Europskoj je uniji uspješno prijavila

projekt za projektiranje mosta u vrijednosti oko milijun eura, a prema projektu projektna dokumentacija treba se izraditi do kraja 2022. godine. Nakon izrade projektna dokumentacije projekt izgradnje mosta natjecat će se za sredstva europskih fondova, a sama vrijednost mosta procjenjuje se na 30 do 35 milijuna eura. Na konferenciji održanoj u Kotoribi u ime domaćina sudionike su pozdravili predsjednik EGTS-a Regija Mura i zamjenik župana Međimurske županije Josip Grivec te mađarski supredsjedatelj i načelnik Pustare László Preksen, odnosno načelnik Kotoribe Dario Frišić. Svi su potvrdili da je izgradnja mosta dugogodišnja želja i san međimorskog i pomorskog stanovništva, koje je do sredine prošlog stoljeća imalo svakodnevne kontakte, ali most je od puno veće važnosti te će doprinijeti vezama i na višoj razini. Ministar inovacije i tehnologije László Palkovics u svom govoru je naglasio da je mađarska Vlada krajem prošle godine donijela odluku o završetku gradnje autoceste M6: tako će se prema planu do 2024. godine u potpunosti ostvariti još jedna autocesta koja povezuje Budimpeštu s hrvatskom granicom, a zahvaljujući tim investicijama udopunit će se mađarska dionica koridora

U ime domaćina pozdravnu riječ uputio je predsjednik EGTS-a Regija Mura Josip Grivec

U ime Ministarstva vanjskih poslova i trgovine sudjelovao je zamjenik državnog tajnika József Magyar

Počasni konzul Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atila Kos rođen je u Keresturu

Ugledni gosti

Na konferenciji je sudjelovao ministar inovacije i tehnologije László Palkovics

sjever-jug od Baltičkog do Jadranskog mora. Autoceste imaju ulogu u međunarodnom tranzitu i razvoju gospodarstva u većim razmjerima, ali prekogranična povezivanja također imaju svoju funkciju i nadovezuju se na važnije prometnice te olakšaju život u regiji. Dodao je da će most na Muri skratiti putovanje s 50 na 5 minuta, što je itekako važno za prijateljske i rodbinske veze, suradnju škola i udruga te malih i srednjih poduzeća.

Državni tajnik Péter Cseresnyés zahvalio se svima koji su svojim radom omogućili ovaj trenutak, potvrdivši da će mađarska Vlada pružiti svu potrebnu pomoć za izgradnju mosta. Počasni konzul R. Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atila Kos prenio je pozdrave veleposlanika Republike Hrvatske Mladena Andrlića, naglasivši kako je za taj most i emotivno vezan, jer svoje korijene vuče upravo iz Kerestura. Svjestan je koliko će taj most značiti mještanima koji žive uz granicu, te će otvoriti mnoštvo mogućnosti za proširenje cestovnih, trgovinskih, gospodarskih i drugih veza. Zamjenik državnog tajnika pri Ministarstvu vanjskih poslova i trgovine Mađarske József Magyar osvrnuo se na aktualnu turističku sezonu i čekanja

na mađarsko-hrvatskom graničnom prijelazu, naglasivši kako će se izgradnjom mosta ponuditi još jedna mogućnost prelaska granice. Rekao je kako mu je posebno drago što regija u kojoj je rođen dobiva investiciju koja će pomoći u razvoju, a pomurski će Hrvati imati više mogućnosti za povezivanje s maticom. Ministri vanjskih poslova obje zemlje već su potpisali okvirni ugovor o fazama projektiranja pa bi se već na sljedećem skupu moglo razgovarati o izgradnji.

Načelnici prekograničnih susjednih općina Dario Friščić (Kotoriba) i Róbert Polgár (Kerestur) se nadaju da će u skoroj budućnosti doći do izgradnje mosta, što je od posebne važnosti za njihova naselja. Mnoge obitelji iz pomorskih hrvatskih naselja imale su, a neki još i danas imaju rođake na drugoj obali Mure u Kotoribi, Dubravi i Legradu pa se vrlo nadaju da će te veze ponovno oživjeti. Načelnik Kotoribe spomenuo je da donjomeđimurske općine imaju razvijeno poduzetništvo,

mnogi pogoni trebaju stručnu radnu snagu, koja će se možda pronaći upravo u Prekmurju, kako oni nazivaju Pomurje. Ravnateljica kotoripske Osnovne škole Snježana Matoš posebno se raduje dobrim vijestima u svezi mosta – naime, keresturska i kotoripska osnovna škola već desetljećima surađuju. Dok je prometovao vlak između Kotoribe i Kerestura učenci dviju škola međusobno su se posjećivali, sudjelovali na nastavi, a imali su i niz zajedničkih programa (učenje tambure, scenske igre i folklora). Nakon prekidanja linije posjeti autom bili su vrlo skupi, pa ih je bilo svega nekoliko godišnje. Novi most bi omogućio česte kontakte u obrazovanju i na raznim drugim područjima.

Na kraju konferencije projektant je predstavio smjernice izrade projektne dokumentacije novog mosta i idejni plan investicije. Rok izrade projektne dokumentacije je 28. prosinca 2022. godina, a nakon toga slijedi gradnja.

beta

Sjednica i javna tribina Županijske hrvatske samouprave

O radu i pripremama za predstojeće programe

Na poziv predsjednika Jose Šibalina u županijskom Narodnom domu u Baji 5. kolovoza održana je redovita sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, a ujedno i godišnja obvezna javna tribina. Županijska je sjednica započela svečanom prisegom novih članova županijske skupštine Mladena Filakovića i Marije Ivo, koji su kao sljedeći na listi Saveza Hrvata u Mađarskoj mandat dobili nakon što su dvojica ranijih zastupnika morala odstupiti zbog neispunjavanja zakonskih uvjeta, konkretno zbog nedostavljanja imovinskih kartica u zakonskom roku. U nastavku sjednice predsjednik Šibalin upoznao je nazočne s aktualnim pitanjima, prije svega predstojećim županijskim priredbama. Uslijedila je godišnja obvezna javna tribina, na kojoj je uz županijske članove sudjelovala nekolicina predsjednika bačkih mjesnih hrvatskih samouprava. Nakon kraćeg izvješća o proteklom razdoblju, te pripremama za tradicionalne priredbe koje će se ostvariti u suorganizaciji s mjesnim samoupravama, predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje Angela Šokac Marković, ujedno zamjenica predsjednika Hrvatske državne samouprave izvijestila je nazočne o programima

Svečana prisega novih članova županijske skupštine, Mladena Filakovića i Marije Ivo

vezanim za Dužijancu 2021 u Baji, koja će se održati u suradnji sa subotičkom Udrugom „Dužijanca“, te Državnom hrvatskom tamburaškom festivalu koji će se održati 14. i 15. kolovoza. Kako je kazala uz ostalo, dvodnevna priredba 14. kolovoza počinje u 17 sati otvorenjem izložbe fotografija o Subotičkoj dužijanci u Kulturnom centru bačkih Hrvata. Slijedi Državni hrvatski tamburaški festival u organizaciji Hrvatske državne samouprave i program HKUD-a „Bunjevačko kolo“ iz Subotice, koji će se održati na Petőfijevom otoku, pokraj Turističkog centra s početkom u 19.30. Sutradan, 15. kolovoza s početkom od 10 sati služi se svečano misno slavlje u povodu Dužijance, koje će u župnoj crkvi svetog Antuna predvoditi subotički biskup mons. Slavko Večerin. Povorka gostiju iz Subotice i domaćih folklornih skupina u 9.45 polazi u crkvu kroz centar grada. Nakon mise povorka odlazi na Trg Kálmána Tótha gdje će se održati svečanost završetka žetve i blagoslov novoga kruha. S.B.

Dio zastupnika

Hrvatski malonogometni turnir u Baćinu

Hrvatska samouprava Baćina 12. lipnja priredila je tradicionalni Županijski hrvatski malonogometni turnir koji je ostvaren uz Podršku Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Budući da se momčadi Baje i Kačmara nisu odazvale, na turniru je uz ekipe Dušnoka i Baćina ad hoc organizirana i treća momčad pod imenom „Prijateljstvo“. Turnir je održan na mjesnom sportskom igralištu, a postignuti su sljedeći rezultati: Baćin-Dušnok 6:3, Baćin-Prijateljstvo 4:3 i Prijateljstvo-Dušnok 3:4. Turnir je osvojila domaća momčad Baćina, drugo mjesto pripalo je Dušnoku, a treće Prijateljstvu. Najbolji strijelac turnira bio je Attila Balog, najbolji vratar Tamás Soós, a najbolji igrač Gábor Jagicza. Nakon proglašenja rezultata i podjele pehara, susret je nastavljen zajedničkim ručkom i druženjem sudionika. Nagrade je uručio predsjednik Hrvatske samouprave Franjo Anišić.

Stipan Balatinac

Godišnja Skupština Udruge baranjskih Hrvata

Udruga baranjskih Hrvata održala je godišnju skupštinu članstva 3. srpnja u Mišljenu na otvorenom prostoru pored Doma kulture. Skupštini se od stotinjak i nešto članova odazvalo njih šezdeset. Na dnevnom redu bile su sljedeće točke: 1. Izvješće o radu i financijsko izvješće za 2020. godinu, 2. Izbor novog predsjednika udruge (u listopadu ističe mandat sadašnje predsjednice), 3. Planovi i proračun za aktualnu 2021. godinu, 4. Razno. Članarina za ovu 2021. godinu (2400 ft) mogla se platiti na licu mjesta. Nakon skupštine uslijedio je zajednički ručak i druženje.

Skupštini je nazočio i predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac koji je nazočne upoznao s terminom održavanja godišnje Skupštine Saveza, koja će biti održana 21. kolovoza u Baji, u Kulturnom centru bačkih Hrvata. Kao člana Udruge, a u svojstvu predsjednika HDS-a, Ivan Guban je nazočne upoznao s programima HDS-a u predstojećem razdoblju.

Predsjednica Udruge Marijana Balatinac upoznala je nazočne s predstojećim programima koji se ostvaruju uz potporu i u organizaciji Udruge, kampu mladeži s devetnaest sudionika u Za-

200 000 ft, Hodočašće u Sinj i Split 200 000 ft, te II. Županijski berbeni festival 200 000 ft, dok financiranje za Omladinski kamp narodopisa iznosi 500 000 ft.

Ivan Guban, Đuro Jakšić i Joso Ostrogonac

Okupilo se šezdesetak članova

vičaju na Pagu, te hodočašćima u Sinj od 13. do 16. kolovoza i Trsat od 11. do 13. rujna. Za oba hodočašća već ima više od pedeset prijavljenih. Berba u Vršendi bit će održana 18. rujna, usavršavanje zborova počinje 9. listopada u Vršendi, te posljednje nedjelje listopada, i to uz potporu Hrvatske samouprave Pečuha, a održat će se u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe, dok se Gastro dan i punjenje kobasica priređuje u Mišljenu 4. prosinca. Za spomenute programe Udruga je putem natječaja dobila i potporu, i to za V. Županijsko natjecanje u izradi domaćih kobasica Hrvata

Dio okupljenih

Na omladinskom kampu u Zavičaju u Vlačićima od 25. do 30. srpnja sudjelovat će uz voditeljicu kampa Marijanu Balatinac osamnaest omladinaca iz Mohača, Vršende, Udvara, Kozara, Minjoroda, Katolja i Olasa.

Od oko 100 članova Udruge godišnjoj Skupštini je nazočilo njih šezdeset, a vođenje zapisnika sjednice povjereno je tajnici udruge Brigiti Štivić Sándor. Nakon prihvaćanja Izvješća o radu i financijskog izvješća za 2020. godinu pristupilo se izboru novog predsjednika udruge (u listopadu ističe mandat sadašnje predsjednice). Đuro Jakšić predložio je Marijanu Balatinac. Drugih kandidata nije bilo. Marijana Balatinac je s 59 glasova za i jednim suzdržanim ponovno izabrana za predsjednicu udruge, a potvrđene su i dosadašnja tajnica Brigita Štivić Sándor i blagajnica Ružica Kovačević Ivanković. Predsjednica se zahvalila na povjerenju i u okviru treće točke dnevnog reda upoznala nazočne s planovima i proračunom za 2021. godinu. Dodala je kako je od članarine u 2020. ostvareno 240 000 ft. Za djelovanje u 2021. godini Udruga je dobila 1 809 000 ft. Za održavanje Skupštine kroz natječaj dobili su 250 000 ft, a za putne troškove imaju oko milijun forinti. Kupili su deset garnitura klupa i stolica u vrijednosti od 400 000 ft, koje stoje na raspolaganju članovima.

Marijana Balatinac je za Medijski centar Croatica rekla: „Članstvo dolazi skoro iz cijele Baranjske županije. Prvenstveno su učlanjene mjesne hrvatske samouprave, pa tako Katolj plaća članarinu za deset, a Olas za dvadeset članova. Nudimo programe za sve uzraste, kojima želimo privući nove članove. Za mladež organiziramo kamp, tu je ribičko natjecanje, za starije hodočašća, za sredovječne berba i punjenje kobasica. Mnogi dolaze, sviđaju im se programi pa se učlanjuju u Udrugu i postaju aktivni članovi.“

Branka Pavić Blažetin

Petroviski intervju s dvimi biskupima

Sisački biskup, mons. dr. Vlado Košić:

„Kada trebaš nekoga i nikog nemaš, onda prijatelji stvarno puno znače, koji dođu i budu s ljudima koji trpe. Hvala vam velika!”

Velika čast nam je da danas moremo Vas u našem krugu pozdraviti. Kakov je Vaš dojam za svetačnom mašom u Petrovom Selo i zatim kad ste pogledali našu Pinčenu dolinu?

– Jako su mi lijepi dojmovi. Posjetio sam ne samo Petrovo Selo, gdje sam sada slavio svetu misu s mnogo naroda, koji su raspjevano sudjelovali. Na hrvatskom jeziku misu slavili i pjevali, molili se i govorili. Bili su tu i pozdravi uglavnom na hrvatskom, a bilo je nešto i na mađarskom jeziku. Meni je to lijepo i zahvaljujem Bogu, što sam imao priliku na ovaj način doći i zahvaliti mnogim dobročiniteljima, koji su upravo odavde, iz ovih sela. Dakle, to je Narda, Hrvatske Šice, Gornji Četar i Petrovo Selo, i koji su pomagali, kada je nama bilo najteže, kada je bio potres, prije šest mjeseci. Evo, ovih mjeseci koji su iza nas, mnogo dobra su učinili za naše ljude, dolazili su, nosili hranu, odjeću, pomagali i novčano, sa aparatima i svima onima, što je bilo potrebno. I sada su dali još jedan dar, dakle, stvarno se zahvaljujem na toj velikoj pomoći, i još su obećali da će i one kuhinje doći iz Narde. Tako da je stvarno to jedan, ja bih rekao, više znak, nego sama materijalna korist. Kada trebaš nekoga i nikog nemaš, onda prijatelji stvarno puno znače, koji dođu i budu s ljudima koji trpe. Hvala vam velika!

U Gornjem Četaru Vas je jedan novinar pitao, koja je vaša poruka za Četarcu, a ja Vas pitam, koja vam je poruka za Gradišćanske Hrvate, ki skoro jur 500 ljet dugo živu na ovom tlu?

– Želio bih da i slijedećih petsto godina budu tako hrabri da se ne boje svog jezika, svoje kulture i svoje hrvatske domovine, i da to ističu i sačuvaju tu svoju vezu. Prije svega tako, što uče djecu u svojim obiteljima moliti se i govoriti hrvatski jezik, a onda u školama i u crkvi, što je vrlo važno da vjera, koja je uvijek bila mjesto okupljanja, i crkva, koja je davala jedno zajedništvo i dalje nastavi čuvati kulturne i nacionalne vrijednosti, koje se po-

sebno pokazuju kroz jezik, folklor, ali prije svega kroz zajedničku liturgiju, koja je na hrvatskom jeziku, što mi je posebno drago. Želio bih da se barem to sačuva i da to bude i u slijedećem razdoblju isto tako svježe i da se ne zaboravi. Meni je drago da je i Moslavina bila spomenuta, jer je Moslavina dio moje Sisačke biskupije i tu su rekli da su došli iz Moslavine mnogi ljudi u ovaj kraj, koji je jedan od razvijenijih dijelova moje biskupije. Hvala Bogu, nije bilo puno potresa, bilo je nešto, ali više na Banovini, oko Siska, prema Zagrebu. Želim zahvaliti što ovi ljudi njeguju te veze, što i dalje to žele, a ja ih ohrabrujem da ne zaborave.

Većputi ste spomenuli da je Sisak prijateljski grad Sambotelu, moremo računati na to da u to povezivanje i u to prijateljstvo se zame i naša Pinčena dolina, naši Hrvati ovde?

– To je već tako, to se već događa. Biskup Janoš je to i rekao u Sisku, da je dolazio u Petrovo Selo i čuo molitvu na hrvatskom i to ga je oduševilo. Tu on osjeća da je pastir, a ja mu čestitam što tako lijepo govori hrvatski, i što on okuplja ne samo Mađare, nego i Hrvate i što je svima otac, što pokazuje jednaku ljubav prema Hrvatima, kao i Mađarima. Mislim da upravo u toj vezi nešto postoji, zato sam spomenuo i jurskoga biskupa Andrása Veresa i Jánosa Székelya, te sam i ja tamo već dvanaest godina. Mogu reći da smo se mi posjećivali i imali izlet svećenika, časničkih sestara pa i pojedinačno u Sambotelu, a vjerujem da će se to sve nastaviti i uključivati svakako i Gradišće, pogotovo stoga što je preko granice austrijsko Gradišće. Te se veze njeguju i žele se sačuvati hrvatski korijeni, a to je jedino moguće kroz kulturu i vjeru.

Trenutak za pjesmu

Zač?

Jačke jačim, pitam zač?	Nigdar ja ne jačim vam,
Ej, da švizne koč korbač,	Da se gizdim s tim, ča znam,
Da vas ganem koč na smih,	Da naprčim gori nos,
Da pokaram zlo i grih,	Ili klanjam kot rogoz,
Da se slavi višnj Bog,	Da dobenem prsten zlat,
Da se tare vragu rog,	Da zaslužim ki dukat!...
Da si spregnem teški ham,	Znajte, mučenik je strat
Da si kadgod pljusknu dam –	On med nami, ki bi rad
Sebi sam kot Bileam.	Ostat to, ča je: Hrvat!

Mate Meršić Miloradić

Sambotelski biskup, mons. dr. János Székely:

„Jako je zanimljivo, kako su ovde živeći Hrvati ovako divno sačuvali svoju vjeru, svoj jezik ter svoju povijest, petsto ljet dugo. Ovo je čudo jedno!”

|| Petrovo Selo svečuje 800. jubilej prvo-ga spominjanja u službenom dokumen-tu i posebna je radost da je poziv na ovo naše skupno slavlje primio i sambotelski biskup, mons. dr. János Székely. Zaistinu je presenečujuće da ste mogli svetu mašu predvoditi na hrvatskom jeziku u Sisku, ali kako to izgleda, kad dojdete med svo-je vjernike na hrvatskom jeziku maševati, polag prijatelja sisačkoga biskupa?

– Jako je zanimljivo, kako su ovde živeći Hrvati ovako divno sačuvali svoju vjeru, svoj jezik ter svoju povijest, pet-sto ljet dugo. Ovo je čudo jedno! Mislim da ljubav prema materinskom jeziku jačala je u nji odanost praocem i čuva-nje te naše vjere. Ove korene su tijekom stoljeća veličanstvenom snagom i vjer-nošću znali sačuvati i dočekati i urodju. Kako je biskup Košić rekao, nekoliko dana za mojim dolaskom i imenova-njem za sambotelskoga biskupa neo-čekivano sam zašao u Petrovo Selo, za-volj jedne omladinske grupe i naglo sam nutrastupio u crkvu. Bili su jako čudami i krasno su molili po hrvatski čislo. Tako mislim da Europa potribuje ovakove kinče da preživi. Poznati filozof Martin Buber je rekao, jedna kultura doni-dob živi, dokidob je u odnosu sa životvornom otajnošću ka ju je i stvorila. Pri koreni Europe se nahadja Sveto pismo i kršćanstvo. To je ta životvorni zviranjak koji je negda pojačao, dao je cvasti i uroditi ovu zemlju. Dokidob smo vjerni ovim korenem, donidob imamo i svoju budućnost. I mislim da je Petrovo Selo u tom jedna velika pelda. Nešto slično, kot je i suradnja držav V4, Višegradske skupine, ke su ma-nje i ne toliko snažne, kot Nimška ali Francuska, ali iz vlašće hištorije su usvojile takove mudrosti, s kimi te zapadne zemlje manje raspolažu. Mi smo se stoljeća dugo borili za preživljavanje, ki suprot Tur-kov, ki suprot Nimcev, ki suprot Rusov. Nismo pusti-li našu vjeru, nismo pustili domoljublje i zapametili smo da pri koreni Europe se nahadja kršćanska vje-ra, familija, ljubav prema orsagu, ljubav prema ma-terinskoj riči. Danas bi Europa u velikoj mjeri potri-bovala ove vridnosti. Prez ovih vridnosti ne more se predstaviti postojanje ovoga kontinenta u buduć-nosti. Bilo bi dobro, kad bi zapadne države prepo-znale kakove dragocjenosti nosu u sebi zemlje srid-nje Europe.

|| Mons. biskup Košić većputi su spomenuli pomoć Ugarske zemlje i ugarskoga naroda, a istaknuli su i darovitost gradišćanskih sel, kot i sambotelskoga Caritasa. Dovoljno smo izrazili našu pripravnost za pomoć?

– U tom trenutku, kad smo čuli prve vesti o potresu, u srcu vaših ljudi veljek se je pojavila želja, tako u Petrovom Selu, Nardi kot i u drugi naselji da veli-kodušno pomažu žrtvama ove prirodne katastrofe u Hrvatskoj. Kratko zatim i sambotelski Caritas, gradjevinska po-duzeća, veleindustrije su ponudile bes-platno svoje kamione i vozila. Sambo-telski Caritas znao je kupiti i malu mobilnu hižicu za jednu familiju, tako da smo hvala Bogu mogli pomoći na sve moguće načine. Polag radosti daro-vanja više nam znači to bratstvo i prija-teljstvo s njimi. Veselili smo se da smo mogli dati, a ljudi u nevolji su bili jako zahvalni da se skupa čutimo s njimi.

|| Bili ste danas na otvaranju 800. spo-men-ljeta, sveta maša je bila uživo emitirana na društvenoj mriži svim Petrovišća-nom, ki nisu mogli danas s nami, u crkvi svečevati. Moremo li Vas još u ovom spo-men-ljetu u Petrovom Selu čekati?

– Pravoda, blizu je Sambotel. Kad bude prilike, imat ću vrime-na i mogućnosti, s velikom radošću ću se odazvati vašem pozivu. U našoj crkvenoj županiji velika su nam bogatstva narodnosna sela, tako hrvatska kot i nimška, a i slovenska. Na svakom mjestu čutim da ljudi s kulturom skupa branu i čuvaju vjeru, što je veliki kinč za sve nas.

Razgovarala: Timea Horvat

Bogatstvo...

I tamburaši Koprivov su ulovili rijetki svečani trenutak

Hrvatska se predstavila na Festivalu naroda

U organizaciji Centra za kulturu Eötvös i Samouprave VI. okruga na Trgu Hunyadi je u sklopu programa Festivala naroda održano predstavljanje Republike Hrvatske. Naša matica predstavila se fotografskom izložbom, hrvatskim narodnim plesovima i projekcijom igranog filma „Comic Sans” u režiji Nevija Marasovića. Uspješno predstavljanje Republike Hrvatske popratilo je šezdesetak gostiju.

Na inicijativu parlamentarnog zastupnika Terézvárosa i Erzsébetvárosa Lajosa Oláha, Ured Terézvárosa i Centar za kulturu Eötvös pozvali su veleposlanstva koja djeluju u tom okrugu na sudjelovanje u programu Festivala naroda i predstavljanje kulturne i turističke baštine svojih država. Nastup Republike Hrvatske započeo je pozdravnim riječima direktorice predstavništva Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj Ivane Herceg, koja je ukratko predstavila bogatu fotografsku izložbu. Riječ je o tridesetak uvećanih fotografija različitih autora iz baze fotografija HTZ-a na kojima su zastupljene sve hrvatske turističke regije s naglaskom na baštini UNESCO-a, kulturnoj, prirodnoj i nematerijalnoj baštini, uz više fotografija Zadra, koji je grad prijatelj i partner Terézvárosa. Ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan u svom obraćanju naglasila je kako se u toj školi trajno promiče edukativno predstavljanje sve raznolikijih mađarsko-hrvatskih veza i pridonosi stvaranju novih naraštaja koji će biti kontinuirani most između dviju država i naroda na stručnom i kulturnom planu, uz neizostavno jačanje hrvatskog kulturnog identiteta. Potom se nazočnima obratio veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić. Pozdravljajući nazočne i zahvalivši domaćinima na mogućnosti predstavljanja na manifestaciji Festival naroda hrvatski veleposlanik Andrić je istaknuo kako Hrvatska nije samo mjesto odmora mađarskih turista nego i prijateljska i partnerska država bogatih kulturnih i povijesnih poveznica. Naglasio je kako o tome svjedoči i izložba „Ars et Virtus. Hrvatska-Mađarska. 800 godina zajedničke kulturne baštine”, koja će se nakon upješnog predstavljanja u galeriji Klovčevići dvori u Zagrebu 6. prosinca 2021. godine otvoriti i u Mađarskom nacionalnom muzeju. U ime domaćina parlamentarni zastupnik Terézvárosa i Erzsébetvárosa Lajos Oláh govorio je o dugogodišnjoj uspješnoj partnerskoj suradnji Terézvárosa i Grada Zadra. Rekao je kako je Budimpešta grad mostova, a 17 veleposlanstava smještenih u okrugu također čine most između Mađarske

Nastup „Tamburice”

Dio publike

i prijateljskih država. Izrazio je zadovoljstvo zbog pokretanja projekta Festival naroda, u sklopu kojeg se kao prva zemlja predstavlja susjedna Hrvatska.

Nakon prigodnih govora HOŠIG-ova plesna skupina Tamburica i učenici nižih razreda izveli su nekoliko hrvatskih narodnih plesova i igara. Uslijedilo je razgledanje izložbe HTZ-a, a potom je publici prikazan dugometražni hrvatski igrani film „Comic Sans” redatelja Nevija Marasovića. Film je komična drama o isječku iz života Zagrepčanina viških korijena Alana, uspješnog grafičkog dizajnera, ali nesređenog i traumatiziranog na osobnom planu. Uvodni dio filma smješten je u zagrebačku sredinu, a nastavlja se u ambijentu otoka Visa u dinamičnom odnosu oca i sina, otuđenih razdvojenim životom.

Predstavljanje Republike Hrvatske na Festivalu naroda ostvareno je u suradnji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj, predstavništva Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj, budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma te Hrvatskog audovizualnog centra.

Kristina Goher

Razgledanje izložbe

Jezični kampovi u matici

Četiri kampa u tri tjedna, od 20. lipnja do 11. srpnja

Kampovi hrvatskoga jezika u Vlačićima na otoku Pagu

Tradicionalni Državni kampovi hrvatskoga jezika i kulture u organizaciji Hrvatske državne samouprave, koji se već petnaestu godinu održavaju u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj „Zavičaj“ u Vlačićima na otoku Pagu, ove su godine bili neizvjesni do posljednjeg trenutka. Prvi kamp, koji je bio planiran između 13. i 20. lipnja izostao je zbog tada važećih protuepidemijskih mjera, odnosno obveznog testiranja ili cijepljenja, pa je vrijeme njegovog održavanja konačno pomjereno u planirani četvrti tjedan kampova. Međutim, promjenom epidemiološke situacije i ublažavanjem protuepidemijskih mjera sljedeći kamp od 20. do 27. lipnja održan je bez ikakvih problema, kao i svi naredni. Tako su u tri tjedna, od 20. lipnja do 11. srpnja organizirana sva četiri planirana državna kampa, ali sa znatno manjim brojem djece od prvotno prijavljenoga.

Podsjetimo kako su kampovi u skladu s osnovnim ciljevima namijenjeni učenicima hrvatskoga podrijetla, odnosno učenicima dvojezičnih osnovnih škola i škola s predmetnom nastavom od 5. do 8. razreda, te srednjoškolcima dviju naših gimna-

zija u Budimpešti i Pečuhu, ali i onima koji uče hrvatski jezik u drugim ustanovama, kao što je to ove godine i mohačka gimnazija. Tri kampa i ove su godine organizirana za učenike viših razreda osnovnih škola i jedan za studente i srednjoškolce, ali nije bilo prijavljenih studenata, pa su prvi i četvrti termin spojeni. Kampovi su održani u suorganizaciji Hrvatske državne samouprave i njezinih obrazovnih i kulturnih ustanova koje su se natjecale za organiziranje kampova u matici kod Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima Ureda predsjednika Vlade, Fonda „Gábor Bethlen“ i Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH.

Prvi kamp od 20. do 27. lipnja

Kamp Hrvatskog obrazovnog centra „Miroslav Krleža“ i Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“

Nakon što prvi planirani kamp nije održan zbog epidemiološke situacije i važećih protuepidemijskih mjera, isti je održan od 20. do 27. lipnja – bio je to kamp Hrvatskog obrazovnog centra „Miroslav Krleža“ i Hrvatskog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“. Taj kamp koji je „probio led“ ujedno je privukao i najveći broj djece, jer je održan s planiranim brojem prijavljenih. Kako nam je uz ostalo rekla voditeljica kampa Anica Popović Biczak, prelazak granice protekao je bez ikakvih poteškoća, nije se tražilo ništa od putnika, samo uobičajena osobna iskaznica ili putovnica, te putni nalog autobusa. Koliko nam je poznato ni na povratku nije bilo nikakvih problema. Sudionici su se po dolasku u Vlačiće suočili s vidljivim promjenama – zgrada je dobila novu izolaciju i ljepši izgled, obnovljene su i sobe te uređeno dvorište, kazala nam je Anica Popović Biczak. Prema njezinim riječima djeca su jako iščekivala povratak u Vlačiće. U prvom kampu sudjelovalo je stotinjak učenika Hrvatskog obrazovnog centra „Miroslav Krleža“ i triju škola s

predmetnom nastavom hrvatskog jezika iz Salante, Lukovišća i Izvara. S njima su bili i nastavnici iz Pečuha Gábor Surányi, Erika Sigečan Kuštra, Silvija Molnar, Elvira Pucher, Árva Biró, Biserka Brantner Kolarić, Klara Kovač iz Izvara te Eva Adam Bedić iz Salante, a koordinatorica od strane HDS-a bila je Zsanett Vörös. Pored svakodnevnih uobičajenih jezičnih vježbi organizirani su izleti u grad Pag i Zadar te izlet brodom oko otoka Pašmana. Jezične vježbe održavane su prijepodne i poslijepodne, i to s raznim temama, kako bi sudionici vježbali hrvatski jezik i oživjeli skriveno pasivno jezično blago, s naglaskom na svakodnevnoj komunikaciji. Tako su teme bile more, plaža, odlazak u trgovinu i sve drugo što je važno za svakodnevnu komunikaciju, upoznavanje povijesnih, kulturnih, ali i prirodnih znamenitosti, a na kraju i svojevrsnog morskog poligona. Završni program sastojao se od vrlo zanimljivog izbora mistera i misice kampa, u čemu su oduševljena djeca uistinu uživala. Uz to bilo je i raznih izlaganja, prezentacija o Hrvatskoj, otoku Pagu i drugima, gradovima Pagu, Zadru i Vlačićima. Svakodnevno su se pratile utakmice Europskog nogometnog prvenstva, bilo je navijanja. Za vrijeme boravka u kampu u Vlačićima nije bilo nikakvih problema, a provodile su se i važne mjere, uključujući nošenje maski u zatvorenom prostoru, pranje i dezinficiranje ruku pri ulasku u dvoranu ili blagovaonicu, itd.

Drugi kamp od 27. lipnja do 4. srpnja

Kamp Hrvatskog vrtića i osnovne škole „Mate Meršić Miloradić”

„Budući da su svi učenici sambotelske ustanove bili mlađi od 12 godina, nije bilo problema s prelaskom granice, a roditelji petrovoselskih učenika bili su spremni na testiranje, pa čak i na vlastiti trošak, ali za to nije bilo potrebe”, kazala nam je voditeljica drugog kampa Edita Horvat Pauković.

Nakon što su ulčnici iz Tukulje zbog neizvjesne situacije u zadnji čas otkazali sudjelovanje, u kampu koji je održan od 27. lipnja do 4. srpnja bilo je ukupno 23 djece. Djecu iz Gradišća pratile su dvije nastavnice, Kinga Keglović iz Petrovog Sela i jedna nastavnica sambotelske škole, dok je od strane HDS-a koordinatorica bila Mirjana Steiner.

Kako nam je kazala Edita Horvat Pauković, svakodnevno su se održavale radionice, prijepodne jezične vježbe, a poslijepodne radionice vještih ruku. Obrađene su razne teme, a usto su organizirani i izleti u Pag, Nin, Ninsku solanu, Zadar i jedan izlet brodom. Potuepidemijske mjere bile su slične onima u Mađarskoj, u zatvorenom, primjerice trgovini, bilo je obvezno nošenje zaštitnih maski. Naravno, maske nisu bile obvezne na

otvorenom, primjerice na ulici ili plaži. Kako kaže voditeljica, u odnosu na ranije godine bilo je puno manje turista. Smještaj u Pansionu „Zavičaj” po običaju je nadmašio očekivanja. Osim toga, djelatnici su kao i uvijek bili vrlo ljubazni i uslužni. Izlazili su u susret svim zamolbama i zahtjevima, što su potvrdili i sudionici ostalih kampova. Više učenika u Vlačićima je boravilo po prvi put: to su s jedne strane bili učenici sambotelske škole koji su sredinom lipnja završili četvrti razred, dakle oni najmlađi, a iz Petrovog Sela učenici 5.-8. razreda; dakle, bilo je i onih učenika koji su krajem školske godine završili osnovnu školu. U kampu je bilo prilično malo učenika, samo polovica planiranog, jer mnogi roditelji nisu prihvatili testiranje, možda i zbog financijskih razloga, a bilo je i onih koji se nisu slagali s testiranjem. Sudionici su sretni što su uspjeli otići u Vlačiće, ali pošto se pozivu odazvalo samo polovica učenika od planiranog broja, pribijavali su se da neće biti kampa. Pošto je „Zavičaj” bio pun gostiju, izostao je tradicionalni program, kako se ne bi narušio odmor drugih gostiju, većinom odraslih s djecom i starijih ljudi. S druge strane gotovo svaki dan igrane su se utakmice Europskog nogometnog prvenstva, stoga je bilo i navijanja.

Treći i četvrti srednjoškolski kamp od 4. do 11. srpnja

Kamp Kulturnog centra bačkih Hrvata i Srednjoškolski kamp, kamp Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj

Treći kamp okupio je djecu iz Bačke, a četvrti srednjoškolce, gimnazijalce iz Pečuha, Mohača i Tukulje (HOŠIG-ovce). Bio je to Kamp Kulturnog centra bačkih Hrvata i Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj.

„Termini koji su pomaknuti odrazili su se na sudjelovanje, jer mnogi koji su bili prijavljeni u prvi kamp nisu mogli doći zbog drugih kampova. Od 45 prijavljenih odazvalo se 28 učenika iz Bačke”, rekla nam je voditeljica kampa Angela Šokac Marković. Prema njezinim riječima granicu su i oni prešli bez ikakvih problema, iako su se pripremili prema propisima koji su stupili na snagu 1. srpnja. U prvi kamp su bili prijavljeni učenici iz više bačkih naselja, ali su na kraju otkazali sudjelovanje. Tako su imali 28 učenika, od toga 20 baskih učenika iz Fancške osnovne škole i 8 učenika iz Santovačke hrvatske škole. S druge strane, promjena termina za njih bila je uspješna, jer su bili zajedno s gimnazijalcima. Iako su svoj cjelotjedni program planirali odvojeno, već prvih dana priključili su se projektu gimnazijalaca, dakle sudjelovali su u zajedničkim zanimanjima s gimnazijalci-

ma, koje im je u okviru posebnog projekta predstavila novoimenovana ravnateljica pečuške škole Janja Živković Mandić. Budući da ih je oduševio, priključili su se spomenutom projektu. Sudionici su nastojali na novi način predstaviti sve što se događalo u cjelotjednom kampu. Radili su na tome da se događaji tjedna prikažu kroz jedan poseban film, a usto su pisali vlastite napise, snimali komentare i izrađivali fotografije. Zajedno su odlazili i na izlete u Pag, posjetili su Pašku solanu, bili na izletu brodom iz Zadra i obišli otoke, a kao i svi drugi pridržavali su se svih važećih protuepidemijskih mjera. Nisu imali nikavih problema tijekom boravka. Djecu je pratila santovačka nastavnica Tünde Somogyi, a s djecom iz fancaške osnovne škole iz Baje stigle su Jutka Poljak i Erika Barabás, dok je koordinator HDS-a bio Mladen Filaković.

Voditeljica četvrtoga kampa, kampa gimnazijalaca, novoimenovana ravnateljica Hrvatskog obrazovnog centra „Miroslav Krleža“ Janja Živković Mandić uz ostalo nam je kazala da su već tijekom proljeća s koordinatoricom HDS-a dogovoreni koncept i program kampa. Tako je pored već uobičajenih jezičnih vježbi osmislila dva nova, posebna projekta. Jedan od njih bio je pisanje i stvaranje haiku poezije na hrvatskom jeziku, slikom i riječju, u formi takozvane haige. Od učeničkih radova sastavljena je i jedna izložba u prostorijama Pansiona „Zavičaj“. Svaki je učenik napravio barem jedan takav rad, od čega je napravljen izbor. Drugi projekt je bio digitalno pričanje priče koju je usavršila tijekom prošle školske godine u sklopu jednog online usavršavanja. Sve pojedinačne priče uklopljene su u jednu zajedničku priču, koju su prepričali svojim glasom, uz snimljene fotografije, filmove, selfije i drugo. Sve to na kraju je prikazano i na završnoj večeri. Usto su održana i dva poludnevna izleta, jedan u grad Pag, a drugi u Zadar, odnosno izlet brodom iz Zadra na otok Ugljan. U gradovima su učenici trebali pronaći neke znamenitosti, te napraviti selfije kako bi pokazali da su uistinu posjetili zadane lokacije. S gimnazijalcima su bili koordinatorica Natalija Rónai, zatim Gábor Surányi, Márta Gólya iz Tukulje te Magdalena Molnar Drinóczi, koja predaje u Mohaču, u gimnaziji „Károly Kisfaludy“, u kojoj se već godinama predaje hrvatski jezik. U četvrtom kampu slobodno se disalo i provod je bio dobar, a sudjelovalo je sveukupno 26 gimnazijalaca iz Pečuha, Mohača i Tukulje.

S.B.

Pag – Vlašići 2021.

Tradicionalni kamp hrvatskog jezika i kulture u Vlašićima na otoku Pagu je za učenike škola sa hrvatskim nastavnim jezikom iz Bačke bio neizvjestan skoro do dana polaska. Prijave su pristizale za određeni termin prvoga kampa koji je zbog tada važećih epidemijskih odredbi propao. Razočarenje je bilo veliko, no viješću o novom terminu se popravljalo, iako je promjena doprinijela padu broja prijavljenih. Obiteljska ljetovanja i druge obaveze i programi su smanjili i odredili konačan broj polaznika.

4.-11. srpnja je bio tjedan kampa gimnazijalaca kojemu smo se pridružili s osmero učenika iz santovačke i dvadesetero učenika iz vancaške škole. Zahvaljujući Mladenu Filakoviću za pripremni organizacijski posao, zajedno sa pratiteljima, učiteljicama Tünde Somogyi, Jutkom Poljak i Erikom Barabás smo uspješno obavili proces testiranja kako bi zdravi i veseli krenuli na put. Usput smo obišli grad Đurđevac i upoznali znamenitosti i povijest grada. Na cilju u Vlašićima su nas dočekali ljubazni domaćini, ukusna večera i prekasno plavo, toplo more. Sutradan poslije otvorenja upoznali smo kućni red -kojega smo se tijekom tjedna svi pridržavali -, program zanimanja, slobodne aktivnosti, izlete. Cijelotjedni suživot s gimnazijalcima nas je doveo na predavanje gdje je voditeljica Janja Živković Mandić predstavila zanimljiv projekt koji je privukao pozornost i naših učenika. Riješili smo priključiti se i isprobati naše sposobnosti i kreativnost te korištenjem digitalne tehnike snimiti događanja zajedno provedenih dana, snimiti svoje dojmove, zgode i nezgode, zabilježiti i trajno sačuvati lijepe uspomene. Rad se odvijao u tri grupe gdje su sudionici bili primorani raditi zajedno, oslanjajući se jedni na druge, podijeliti zadatke, planirati, prihvatiti i uvažiti prijedloge, pridržavati se datih uvjeta. Djeca su s uživanjem obavljala svoja zaduženja, snimala kulturne i povijesne spomenike gradova Paga i Zadra, ljepote izleta brodom, vesele trenutke plesnice, borbu nogometne utakmice, razdragano pjevanje hrvatskih hitova, izrađena ostvarenja vještih ruku, kupanja u moru, a uz sve to dodavala svoje duhovite komentare i primjedbe. Sva tri filma su uspješno nagrađena, a najveći je uspjeh da su svi naučili novi, njima veoma blizak i omiljen način izražavanja.

Stjecajem okolnosti ovaj zajedno provedeni tjedan urodio je uspješnim i trajnim plodom. Osnovnoškolci su stekli uvid, upoznavali zahtjeve gimnazijskih godina, ugledavši se u svoje starije vršnjake potaknuti razmišljati o nastavku svog školovanja u našim hrvatskim ustanovama. Bilo nam je osobito zadovoljstvo družiti se, upoznati divne kolege i dragu djecu.

Angela Šokac Marković

Jezični kampovi u matici

Od 20. do 27. lipnja u Vlašićima je održan jezični kamp za učenike koji pohađaju nastavu hrvatskoga jezika. Sudionici ovog kampa bili su učenici Hrvatskog školskog centra Miroslava Krleže iz Pečuha, te učenici škola s predmetnom nastavom iz Lukovišća, Salante i Izvara. Pošto se jezik najlakše uči na izvornom govornom području te u svakodnevnoj komunikaciji, cilj je ovih kampova da djeca vježbaju hrvatski jezik, da ga upotrebljavaju u hrvatskoj jezičnoj sredini te upoznaju znamenitosti, prirodne i kulturne ljepote ovog kraja Hrvatske. Pri putovanju u kamp posjetili smo grad Đurđevac, a u povratku Viroviticu. Pošto su učenici iz raznih krajeva zemlje, to im je bila dobra prilika za upoznavanje i druženje. U kampu su imali svakodnevno po dvije radionice, jednu prije podne, a drugu poslije podne, na razne teme: otok Pag, grad Pag, more, na plaži, u trgovini i gradu... Na radionicama su mogli usavršavati svoj hrvatski i komunicirati na hrvat-

KRLEŽA

Kamp je organizirao Hrvatski školski centar Miroslava Krleže, a u njemu je sudjelovalo 45 učenika u pratnji nastavnika Erike Sigečan Kuštra, Silvije Molnar, Elvire Pucher i Árve Bíró.

Okrružena hrvatskim jezikom djeca su svakodnevno imala priliku u najjednostavnijim situacijama unapređivati i vježbati hrvatski jezik, te razvijati jezične vještine i stjecati samopouzdanje u govorenju hrvatskoga jezika. Učenici su na radionicama rješavali razne

zanimljive zadatke. Imali smo dobro vrijeme, pa smo to iskoristili za kupanje u moru, izlete u grad Pag i Zadar, a vozili smo se i brodom oko otoka Pašmana i Ugljana.

skom jeziku, i to u nevezanim okvirima. Kamp je i nastavnicima bio dobra prilika za druženje, izmjenu iskustava, zadataka, metoda, razvijanje kreativnosti i sastavljanje zanimljivih zadataka za učenike, pri čemu su ih poticali na aktivno sudjelovanje na radionicama i dodatnim programima, poput šetnje u Smokvice, sportskih aktivnosti, pronalaženja lokacija i pravljenja selfija, otkrivanja boja u prirodi, morske štafete, izbora misice i mistera kampa, a usto su imali i golemu odgovornost, jer su im tog tjedna roditelji povjerili svoju djecu. Koristim ovu priliku da se zahvalim svim nastavnicima koji su se prihvatili rada u kampu, jer za njih ovaj tjedan nije bio ljetovanje, nego ozbiljan posao. Zahvaljujem svim pomagačima, jer su mnogi radili na tome da nam omoguće boravak u kampu. Kamp je ostvaren pomoću natječajnih sredstava mađarske Vlade i Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

JGD

U jezičnom kampu koji je organizirao Hrvatski kulturni u sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, sudjelovali su učenici osnovnih škola iz Lukovišća (8 učenika), Izvara (8 učenika) i Salante (9 učenika) te Hrvatskog školskog centra Miroslava Krleža iz Pečuha (20 učenika) u pratnji učiteljica i nastavnika Biserke Brantner Kolarić (Lukovišće), Klare Kovač (Izvar), Eve Adam Bedić (Salanta) i Gábora Surányija (Pečuh). Cilj je Kampa da djeca što više upotrebljavaju jezik u hrvatskoj jezičnoj sredini, aktiviranje pasivnog poznavanja

jezika i stjecanja hrabrosti pri komunikaciji. Glavne teme radionica bile su ljeeto, ljetovanje, plaža, otok Pag, boravak u gradu, kupovina i pisanje razglednica. Na jezičnim vježbama radilo se u malim skupinama, a nastavnici su nudili razne sadržaje, učenje pjesama, križaljke, jezične igre... Nastavnici su se trudili zabaviti djecu, izbjegavajući školski ambijent, ali ipak nastojeći obogatiti njihovo jezično znanje i potičući ih na hrabriju komunikaciju. Jedni su pokazali velike govorne vještine, a drugi su pak rado crtali, ali svi su rado pjevali i družili se u sklopu programa kampa.

Anica Popović Biczak

Kamp hrvatskog jezika u matici

U nedjelju, 4. lipnja krenuli smo na Pag u srednjoškolski Kamp hrvatskoga jezika. Budući da se u isto vrijeme održavao i kamp osnovnoškolaca iz Bačke, putovali smo s dva autobusa. Na putu smo se zaustavili u Đurđevcu kako bismo pogledali mjesnu crkvu i tvrđavu. Prve večeri nakon večere imali smo prvo zanimanje, gdje smo trebali rješavati razne šaljive zadatke, kako bismo se upoznali. U našem je kampu bilo gimnazijalaca iz Mohača, Tukulje, Erčina i nas iz Pečuha, iz Hrvatske gimnazije Miroslava Krleža.

U ponedjeljak nakon svečanog otvaranja kampa uslijedile su jezične vježbe. Uglavnom svakoga dana imali smo isti dnevni red koji je uključivao doručak, pregled soba, jezične vježbe, ručak, radionice, odlazak na plažu, večeru i zabavu ili neko predavanje poslije večere. U dva navrata išli smo i na noćno kupanje, a bilo je i natjecanja u obliku poligona u moru.

Od radionica imali smo pisanje haiku pjesme i stvaranje haige, odnosno radionicu filma u okviru koje smo upoznali jednu metodu koja se zove digitalno pričanje priče. Na tim je radionicama nakon uvodnog predavanja, zatim zajedničkog uvježbanja, do kraja kampa svaki polaznik trebao izraditi barem jednu haigu od kojih je za završnu svečanost napravljena izložba. Na radionici filma bili smo podijeljeni u četvero- ili peteročlane ekipe. Upoznali smo tehniku izrađivanja digitalne priče, izabrali temu, pa je uslijedio posao na projektu. Svaka je ekipa trebala napisati svoju priču, svoj doživljaj na Pagu, tu priču ispričati svojim glasom i snimiti, zatim odabrati svoje fotografije pomoću kojih će ispričati tu priču te na kraju uz pomoć računalnog programa sve to složiti u jedan filmić.

Imali smo i dva poludnevna izleta. U srijedu smo posjetili grad Pag gdje smo se u mjesnoj

solani upoznali s proizvodnjom soli. Prije polaska na izlet dobili smo i zadatak. U Pagu smo trebali pronaći šest znamenitosti grada i ispred njih napraviti selfije koje smo zatim upotrijebili i u svojim filmovima.

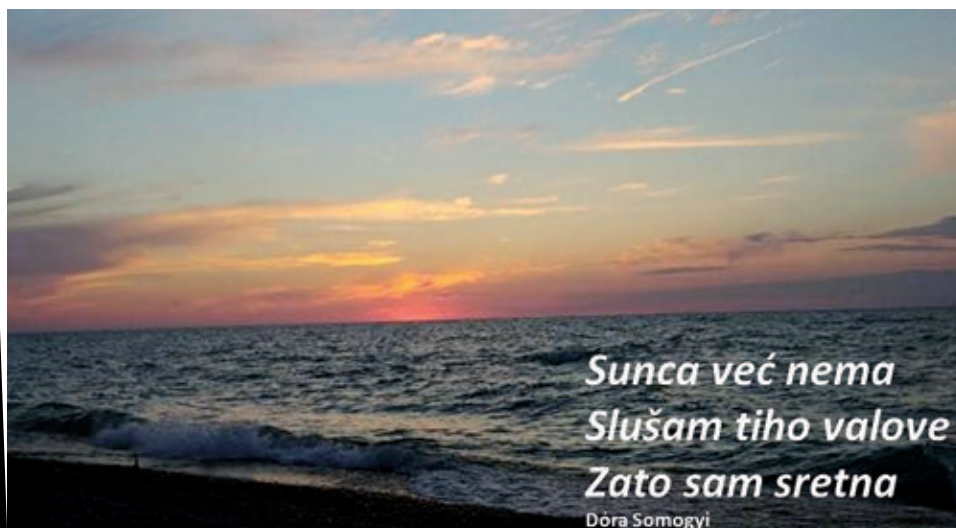
Drugi je izlet bio u grad Zadar. Iz zadarske smo luke brodicom otplovili na obližnji otok Ugljan u mjesto Kukljica. Tu smo proveli malo vremena na prekrasnoj plaži ili u šetnji obalom. Puhao je maestral, bili su veliki valovi, ali svi smo jako uživali u vožnji brodom. U Zadru smo imali dva sata na raspolaganju za pronalaženje najvažnijih kulturnih spomenika grada.

Za vrijeme boravka u Vlačićima imali smo priliku posjetiti i lokalnu crkvu koju nam je predstavio mjesni svećenik i ispričao priču o povijesti crkve.

Na završnoj svečanosti mogli smo pogledati izložbu naših haiga, zajednički smo pogledali sve naše filmove nastale u radionici filma, a dodijeljene su nam i nagrade za najuspješnije uratke kao i za najuredniju sobu.

Tjedan na Pagu prošao je brzo, ali vrlo sadržajno. Uz mnoštvo edukativnih programa bilo je prilike i za pjesmu, ples, nogomet, ribolov, vožnju pedalina, karaoke i ostale vrste druženja. Bilo je puno smijeha i dobre volje, a u susret nam je izašlo i prekrasno sunčano vrijeme. Vratili smo se svojim kućama preplanulog tena i srca punog doživljaja. To ljeto ćemo sigurno pamtiti.

*Zora Deák, Danica Kovač i Lea Škrlin
učenice 9. razreda
Hrvatske gimnazije Miroslava Krleža*

Kamp školskog centra „Mate Meršić Miloradić”

Nakon što smo lani morali propustiti priliku, ove smo godine svi dobili izvanrednu mogućnost sudjelovanja u kampu u Vlašićima. Pandemija nam nije olakšala pripreme. Kako napisati projekt za sufinanciranje? Hoćemo li moći ili nećemo? Kakvi će biti uvjeti?

Ipak, svi smo se uzbuđeno pripremali, posebno učenice sambotelskog školskog centra Mate Meršić Miloradić, koje su prvi put dobile mogućnost prijave.

Do posljednjeg trenutka smo pažljivo pratili vijesti, i pitali se hoće li uopće biti kampa? Trebamo li se testirati? Koga će pustiti roditelji, koga ne?

Ali uspjelo nam je!

Iako u manjem broju, krenuli smo na dug put s učenicima petrovošelske i sambotelske škole.

Granicu smo prešli bez ikakvih problema. Na autocesti nije bila tako velika gužva, u odnosu na onu na koju smo navikli prošlih godina: vidjelo se da su ljudi ipak bojažljivi, oprezni.

Umorno ali veselo stigli smo u Vlašiće, gdje su nas domaćini dočekali s uobičajenom ljubavlju.

Sudionici kampa dobili su raznovrsne zadatke: na radionicama u prijepodnevnom satima imali su jezične vježbe, a poslijepodnevne radionice bile su posvećene vještini rukama. Teme su im bile putovanje u Vlašiće, paška čipka, povijest i znamenitosti grada Paga, Nina i Zadra, inventar svog kofera, igra Activity s objašnjenjem riječi i raznovrsni radni listići. Na izletima smo se upoznali s gradom Pagom, Ninom i Zadrom, a naravno u Pagu smo vidjeli kako se izrađuje paška čipka, dok smo u Ninu posjetili solanu. U Zadru su djeca dobila kartu grada te su se morala samostalno snalaziti u gradu. Trebala su naći određene znamenitosti, napraviti fotke i javiti se na dogovorenom mjestu, u određeno vrijeme. Moramo ih sve pohvaliti, jer su bili super vješti. Isti dan bilo smo i na izletu brodom, koji nas je vozio putem jadranskih dupina.

Naravno, bilo je i kupanja, more je bilo toplo. Svima je to bio velik doživljaj, posebno onima koji su prvi put vidjeli more.

Veselimo se što smo mogli iskoristiti mogućnost. Zahvaljujem kolegicama Kingi Keglović iz Petrovog Sela, Ivani Vrščak iz Sambotela i koordinatrici HDS-a Mirjani Šteiner na suradnji.

Šopronsko predstavljanje knjige „Regionalne studije XIII.”

Većjezično izdanje, tako tradicionalno kot i u prethodni ljeti, i ovput je predstavljeno u okviru Hrvatskoga dana u Šopronu. Knjiga u izdavačtvu PanonIQma, Društva Hrvati, Šopronske matice hrvatske i Čakavske katedre Šopron, ljeta na ljeto okuplja na svoji stranica autore, znanstvenike, istraživače, kustose, književnike s bliske i daljnje okolice Šoprona ter iz Hrvatske, u uredništvu dr. Franje Pajrića. On i jedan od autorov dr. Herbert Gassner iz Celindofa su na 19. šopronskom Hrvatskom danu predstavili publiku studije u Rejpal-hiži. Glavni urednik dr. Franjo Pajrić ovde se je zahvalio i prijatelju iz Austrije ki je obrnuo uvod knjige na nimški, koji je vik trojezičan. Med autori su spomenuti Gizella Frank i Miklós Szabó ki su imali predavanje lani na šopronskoj konferenciji u čast Zrinskih u oktobru, to se u originalu more preštati u knjigi, sažeto i na hrvatskom jeziku. Dr. Herbert Gassner je napisao svoje dva tekste na nimškom jeziku, Alojz Jembrih ki

U Bečkom Novom Mjestu dr. Herbert Gassner (na sredini) s putnici „Po staza naših starih”

Diskusija za prezentacijom knjige

boravila jedna bečka grupa med njimi i tržac Jive Pajrić iz Koljnofa i još mnogi drugi. Za uvodom urednika knjige dr. Herbert Gassner, rođeni Celindofac se je predstavio, kot bivši sudac ki se u mirovini bavi s književnošću i s različitim istraživanji. Po njegovi riči Celindof je najbliže hrvatsko selo Bečkom Novom Mjestu, koji grad je tragičan za hrvatski narod, pokidob su onde pogubljeni hrvatski ban Petar Zrinski i velikaš Fran Krsto Frankopan pred 350-imi ljeti. Kako je rekao istraživač, on kot bivši sudac u arhivu je mogao pregledati sve povijesne dokumente koji su vjerno opisali proces, djelomično po nimškom, djelomično na latinskom jeziku, koji je pak dopeljao do tragedije. Herbert Gassner je istaknuo, ki hodi u Bečkom Novom Mjestu obavezno mora pogledati spomen-poprsja od bronca hrvatskih velikanov s nimškim, latinskim i hrvatskim tekstom na spomen-ploči. Na kraju promocije studijov dr. Franjo Pajrić, kako je obećao, preštao je odlomak iz putopisa po Jeruzalemu, kojega je napisao Jožef Horvat iz Fileža 1874. ljeta. Potom su svi pozvani pred Rejpal-hižu na izložbu „Po staza naših starih”. O povijesnoj karavani i gostovanju putnikov u Nardi ćete moći štati u narednom broju tajednika.

Tiho

je većputi boravio u Gradišću i je profesor na zagrebačkom sveučilišću Hrvatskih studijov je napisao članak o Stipanu Konzulu ki je rođjen pred petstovimi ljeti. On je bio ta ki je izdao prvi Novi zavjet za Hrvate, štampan u Nimškom. Njegova kći Ana Konzul je bila mačeha od najvećega načelnika Šoprona, Kristofora Lacknera. Povjesničar András Krisch ima napis o žitku šopronskih Nimcev, Igor Šipić iz Splita je načinjio izvorno znanstveno djelo, a povjesničar Imre Tóth se vraća u svojem napisu u prošlost, sve do 1921. ljeta. Zdenko Samaržija ima dva velike tekste, jedan je podsjetnik za istraživanje o Matiji Petru Katančiću, hrvatskom književniku, povjesničaru, a drugi kraći tekst govori o komarci. Sam urednik Pajrić u knjigi bilježi dva tekste, o obnovljeni dva pilji u Koljnofu, za Blaženu Divicu Mariju i Sveto Trojstvo, a stavljeno je i pismo s križnoga putovanja u Jeruzalemu iz 1874. ljeta, kade je

XIII. Regionalne studije su predstavili dr. Franjo Pajrić i dr. Herbert Gassner

Ovogodišnje Dravsko proljeće

U Sopju je održano Dravsko proljeće, smotra folklora s ciljem očuvanja kulture i tradicije hrvatskog stanovništva s obje strane rijeke Drave, uz uvijek zanimljive goste i kulturno-umjetnička društva koja predstavljaju hrvatski narod. Dravsko proljeće otvorio je virovitičko-podravski župan Igor Andrović, uz nazočnost svoga zamjenika Marija Klementa, načelnika Općine Sopje Berislava Androša, načelnika Općine Starin Šandora Matorica, zastupnika hrvatske nacionalne manjine u mađarskom Parlamentu Joze Solge...

Dravsko proljeće održava se u Sopju i mađarskom Starinu. Jedne godine je domaćin Sopje, druge Starin. Ovogodišnja manifestacija Dravsko proljeće održana je u Sopju u sklopu projekta Drava events II koji se sufinancira iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a u okviru Programa prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020. Manifestacija je ove godine prebačena za srpanj, zbog pandemije izazvane koronavirusom, ali se inače održava krajem travnja. Uz brojna folklorna društva, ove godine su događaj upotpunili i članovi Oldtimer kluba Virovitica sa svojim limenim ljubimcima.

Dravsko proljeće 2021. u Sopju započelo je okupljanjem KUD-ova, a potom je u Župnoj crkvi sv. Marije Magdalene služena sveta misa na kojoj su, između ostalih, nazočili i predstavnici Hrvata iz Mađarske. Nakon što su folkloraši iz šest folklornih skupina okupili ispred sopjanskog Vatrogasnog doma, te se uz pjesmu i ples „malo zagrijali“, krenula je raspjevana povorka kroz Sopje, od Vatrogasnog doma do kipa sv. Florijana – zaštitnika općine Sopje.

Nazočne je pozdravio načelnik Starina Šandor Matoric

Izboru najljepšeg izvornog ruva (nošnje)

Ženski pjevački zbor Korjeni

Nakon povorke folkloraša kroz Sopje, manifestacija Dravsko proljeće 2021. nastavljena je nastupima KUD-ova na pozornici iza zgrade Općine, te izborom najljepšeg izvornog „ruva“ (nošnje). Na samom početku manifestacije, sopjanski pjevač i kantautor Antun Mikić Buco, uz pratnju članova KUD-a Podravec Sopje, izveo je nekoliko svojih pjesama, a potom je uslijedilo službeno otvaranje Dravskog proljeća 2021.

Sve nazočne pozdravio načelnik Općine Sopje Berislav Androš, naglasivši kako se ove godine, po prvi put, Dravsko proljeće sufinancira kroz projekt Interreg Drava Events II. iz sredstava Europske unije. Pozdrave nazočnima je uputio i partner u projektu, načelnik Općine Starin Šandor Matoric, a službeno je manifestaciju otvorio virovitičko-podravski župan Igor Andrović.

Uslijedili su nastupi folkloraških skupina, KUD-a Podravec Sopje, KUD-a Mikleuš, Tamburaškog sastava Biseri Drave Starin (Mađarska), KUD-a Jasen Šaptinovci, Ženskog pjevačkog zbora Korijeni Martinci (Mađarska) i Udruga žena Josipovo. Između svakog nastupa, gostima i stručnom žiriju, koji su činili virovitičko-podravski župan Igor Andrović, zamjenik virovitičko-podravskog župana Marijo Klement, načelnik Općine Sopje Berislav Androš i načelnik Općine Starin Šandor Matoric, predstavile su se djevojke sa svojim izvornim „ruvom“ (nošnjom).

Nakon vijećanja, stručni žiri je donio odluku da će ove godine titulu najljepšeg izvornog „ruva“ ponijeti djevojka iz KUD-a Jasen Šaptinovci Matea Lukačić, drugo mjesto pripalo je Vlatki Hrgetić iz KUD-a Podravec Sopje, a treće su mjesto podijelile djevojke Kristina Gregeš Pandur iz Ženskog pjevačkog zbora Korijeni Martinci i Sandra Kraljik iz KUD-a Mikleuš.

Izvor: vpz.hr / B.P.B.

Mala stranica

Nagradni likovni natječaj HDS-a

„Otvaram škrinjicu
i darujem ti ...“

Hrvatska državna samouprava i 2021. godine raspisala je Nagradni likovni natječaj za djecu vrtićke dobi i učenike osnovnih i srednjih škola u Mađarskoj na temu „Otvaram škrinjicu i darujem ti ...“. Učenici su pozvani da ispričaju priču zavičaja putem različitih karakterističnih motiva (biljnih i životinjskih ornamenata, detalja vezova, tkanja itd.) rodnog kraja. Motivacija se mogla pronaći i u posjetu etnografskom muzeju ili nekoj seoskoj kući koja ima primjere narodnih nošnji i uzoraka, npr. veza. Proučavajući detalje narodnih nošnji i uzoraka na predmetima, sudionici su mogli u isto vrijeme skicirati što im se čini najzanimljivijim (stilizirano cvijeće, stablo, lišće, životinje poput jelena ili nekih vrsta ptica, tj. motivi koji se ponavljaju). Uvjeti likovnog natječaja bili su izrada slike formata A/4 ili A/3, uz opis crteža (predstavljanje crteža u 5-10 rečenica). Dana 8. lipnja Hrvatska državna samouprava je na svojoj mrežnoj stranici objavila kako „zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom COVID-19 ove godine nagradni likovni natječaj „Otvaram škrinjicu i darujem Ti....“ organizira virtualno.“

Zbog toga će se nagrade i spomene učenicima dostaviti poštom. Na ovogodišnji likovni natječaj pristiglo je 97 likovnih radova iz 11 odgojno-obrazovnih ustanova. Prema prosudbi nastavnice likovnog odgoja Estere Šarkić izabrano je 37 najuspješnijih radova:

U kategoriji vrtića:

1. mjesto: Luna BENGYESZKOV (HOŠIG)
 2. mjesto: Klaudia ORSÓS (Salanta)
 3. mjesto: Róza SCHÄFFER (Mohač)
- Pohvala: Mira HORVAT i Nolen LUSZ (MK Pečuh), Mira Jana SELCEI i Viktoria BÍRÓ (HOŠIG)

U kategoriji 1.-2. razreda:

1. mjesto: Julijana NAGY-SÓJA (HOŠIG)
2. mjesto: Natália ORSÓS (Salanta)
3. mjesto: Bella BOZSONYI (Salanta)

Pohvala: Viktória KÖKÉNY, Sára SCHUMACHER i Ramóna VAISTANAC (HOŠUD Santovo), Emilia MOCSAY (HOŠIG)

U kategoriji 3.-4. razreda:

1. mjesto: Alex BOGDÁN (Lukovišće)
2. mjesto: Piroska Hracza (HOŠIG)
3. mjesto: Fruzsina KOVÁCS-SIMON (Borsfa)

Pohvala: Leila KALÁNYOS, Krisztina MÉSZÁROS i Dóra MEZEI (Lukovišće)

U kategoriji 5.-6. razreda:

1. mjesto: Laura MACEK (Serdahel)
2. mjesto: Emma RÉTI (Lukovišće)
3. mjesto: Grga PÁLSZABÓ (Lukovišće)

Pohvala: Ádám PIRI (Salanta), Róbert SOMOGYI, Szonja PREHALEK, Máté SZŐKE (HOŠUD)

U kategoriji 7.-8. razreda:

1. mjesto: Matej HORVAT i David KOVAČEVIĆ (Lukovišće),
2. mjesto: Anica MEZEI (Lukovišće),
3. mjesto: Sanja BALTIN (Santovo)

Pohvala: Vivien JAKOŠEVIĆ (Santovo), Tamara CSONKA (Lukovišće)

U kategoriji gimnazija:

1. mjesto: Levente MAGYAR (Mohač)
2. mjesto: Gerda OLAJOS (Mohač)
3. mjesto: Lilla VILLÁNYI (Barča)

Pohvala: Vivien GÁCS (MK Pečuh)

Svi pristigli likovni radovi uskoro će biti vidljivi na virtualnoj likovnoj izložbi pokrenute na web stranici Hrvatske državne samouprave (www.horvatok.hu).

Pripremila: B.P.B.

Dječji kamp u Zavodu „Stipan Blažetin“

U Hrvatskom kulturno-prosvjetnom zavodu „Stipan Blažetin“ od 19. do 23. srpnja održan je tradicionalni Hrvatski dječji kamp za osnovnoškolce iz hrvatskih pomurskih naselja. Organizator se i ove godine pobrinuo da sudionici kampa kroz igru, kvizove i radionice usvoje razne sadržaje vezane uz hrvatsku kulturu, tradiciju i jezik, te da ostane vremena i za sport, kupanje i druženje.

Hrvatski zavod Stipan Blažetin svakog ljeta nastoji okupiti djecu iz hrvatskih pomurskih naselja kako bi osnovnoškolci i za vrijeme ljetnog odmora ostali u doticaju s hrvatskom kulturom.

„Na žalost, u obiteljima se više ne njeguje hrvatski jezik, pa ga za vrijeme ljetnog odmora djeca nemaju gdje rabiti. Upravo stoga naša ustanova sredinom ljeta organizira kamp, koji je prilika da se malo obnovi ono što se zaboravi od kraja školske godine. Naravno, u kampu ima vremena i za dodatne sadržaje, kojima skrećemo pozornost na

Učenje plesa s instruktoricom folkloru Gordanom Zvošec

S Hrvatskim glasnikom u ruci

Tko što zna

vrijednosti naše hrvatske kulture. Ove smo godine svakako htjeli obilježiti dvije važne obljetnice, 80. obljetnicu rođenja Stipana Blažetina i 30. godišnjicu tjednika Hrvata u Mađarskoj. Teme smo prilagodili životnoj dobi polaznika kampa. Ja sam djeci govorila o svom učitelju Stipanu Blažetinu, tako im je bilo lakše shvatiti

tko je on bio, a pročitali smo i nekoliko njegovih dječjih pjesama i posjetili njegov grob, dok je Hrvatski glasnik kroz zanimljiv kviz i novinarsku radionicu predstavila naša novinarka Bernadeta Blažetin. Nisu izostali ni tradicionalni sadržaji, folklor, gastronomija i drugo“, nabrojala je razne programe voditeljica kampa i ravnateljica Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ Zorica Prosenjak Matola.

U ovogodišnji kamp prijavilo se tridesetoro djece od 1. do 6. razreda uglavnom iz pomurskih naselja, a bilo je sudionika drugih krajeva zemlje koji su ovdje ljetovali kod bake i uključili se u kamp. Za vrijeme kampa djelatnici Zavoda i srednjoškolci o djeci su brinuli u sklopu društvenog rada. Sudionici su na radionicama upoznivali hrvatske simbole, učili međimurske i pomurske plesove s učiteljicom i voditeljicom KUD-a Donji Vidovec Gordanom Zvošec, a uz stručnu pomoć umirovljene učiteljice Jelice Mihović Adam i umirovljene kuharice Marije Prosenjak pripremili su i tradicionalno pomursko jelo „zlevku ili zlevanku“, obišli znamenitosti Serdahela, kupali se na bazenima u Kereku (Bazakerettye) i puno se igrali na obližnjem igralištu.

Beta

Novinarska radionica Hrvatskoga glasnika

Drugi kamp hrvatskoga jezika u Mohaču

U organizaciji Hrvatske samouprave Mohača od 5. do 9. srpnja 2021. godine održan je Dječji jezični kamp u Šokačkoj kući. Hrvatske jezične vježbe vodila je nastavnica Anita Erdélyiné Jandrok uz pomoć Mirjane Bószné Tamási. Prijepodne su djeca imala prilike uz hrvatske jezične vježbe ispunjavati razne zadatke, križaljke, memorijske kartice, dok su popodneve krasile kreativne radionice. Za djecu su organizirani razni programi: šivali su srca od lavande, posjetili igraonicu „Selymóka Játsszóház” u novootvorenoj Kulturnoj četvrti „Selyemgyár”, šetali uz sladoled na obali Dunava, bili na cjelodnevnom izletu u pečuškom Zoološkom vrtu, te posjetili radionicu lončara i pučkog umjetnika Lászlóa Lakatosa, gdje su imala prilike upoznati detalje izrade keramike. S.B.

Opraštanje u Kozarskom vrtiću

Nakon dužeg zatvaranja 18. lipnja napokon smo uspjeli održati naše lijepo opraštanje.

Ove godine na svečanosti održanoj u velikom dvorištu vrtića, u uskom krugu obitelji sudjelovalo je tridesetoro djece. Prisutna je bila i načelnica Hrvatske samouprave Ana Andres Crnković, koja je darivala mališane.

Na ogradu vrtića izložili smo omiljene dječje crteže. Zbog vrućine nismo obukli naše lijepe nošnje, ali je program i tako bio nezaboravan. Oprostilo se dvadeset šest predškolaca, koji su prošetali od vrata vrtića do dvorišta. Ostala djeca su ispred njih prosipala ružine latice. Sve je proteklo kao u igri, kako smo to svakodnevno radili. Djeca su uživala u programu i abecedi prikazanoj pomoću lijepih crteža (Zengő ABC). Otplesali smo sa šarenim palicama i pjesmicu Cickom cickom...

U hrvatskom dijelu programa zaplesali smo: „Jastuk tanca...”, ispričali kratku priču „Gdje je olovka?” i otpjevali „Obitelj prštić”. Zatim smo izveli ples „Deset ljutih gusara”. Nakon toga mališani su recitali oproštajne pjesmice i dobili torbu na ramena. Na kraju je uslijedilo malo osvježavanje zahvaljujući roditeljima, koji su ih ugostili slatkišima i pićem.

Naše mališane na put, to jest u školu, uputili smo uz darove i uspomene „Naprijed sad, vedri svi, predškolci smo mali mi Jedan, dva, tra-ta-ta, velika grupa stupat zna.”

Tünde Andrić Jekl

Odgajateljice: Tünde Andrić Jekl i Gordana Križić

DUŽIJANCA, SVETKOVI NA ZAVRŠETKA ŽETVE I
ZAHVALA BOGU ZA PLODOVE ZEMLJE SE U
SUBOTICI SLAVI VEĆ 110 GODINA.

HRVATSKA SAMOUPRAVA GRADA BAJE I
KULTURNI CENTAR BAČKIH HRVATA
POZIVAJU VAS DA SVOJOM NAZOČNOSTU
UVELIČATE MANIFESTACIJU
„DUŽIJANCA U BAJI 2021.“
KOJA ĆE SE ODRŽATI
U SUBOTU 14. I NEDJELJU 15. KOLOVOZA.

PROGRAM

SUBOTA

10.00 OBILAZAK BUNJEVAČKE ZAVIČAJNE KUĆE SA
GOSTIMA ČLANOVIMA UDRUGE BUNJEVAČKIH
HRVATA „DUŽIJANCA“ (BAJA UL. PANDUR)
17.00 OTVORENJE IZLOŽBE
(KCBH, BAJA UL. TÁNCICS 15.)
19.30 KULTURNI PROGRAM:
HRVATSKI DRŽAVNI TAMBURAŠKI FESTIVAL
NASTUP ČLANOVA „BUNJEVAČKO KOLO“ I
TAVANKUT
(OTVORENA POZORNIČNA OTOK PETŐFI)

NEDJELJA

10.30 SVEČANA SVETA MISA ZAHVALNICA
(CRKVA SVETOG ANTUNA PADOVANSKOG)
11.45 SVEČANI MIMOHOD OD CRKVE DO TRGA TÓTH
KÁLMÁN
13.30 PREDAJA KRUKA (TRG TÓTH KÁLMÁN)
14.00 SVEČANI RUČAK (HOTEL DUNA)

RADUJEMO SE VAŠEM DOLASKU!

PRIREDBU PODUPIRU

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ

BAJA MARKETING KFT.

NKUL-KP-1-2021/1-001573

OGLAS

Hrvatska državna samouprava od 27. do 29. kolovoza
2021. godine organizira VI. Biciklijadu „CRO TOUR“.

Ovim putem pozivamo sve zainteresirane da se prijave
kako bi zajedno upoznali Gradišće, družili se i zabavljali.
O detaljnijem programu biciklijade obavijestit ćemo vas
nakon prijave.

Prijaviti se možete e-poštom: hds@horvatok.hu ili telefo-
nom: +36 1/303-6094.

Plesačnica i glazbena večer

U organizaciji Hrvatske samouprave Harkanja, Hrvatske samouprave Baranjske županije, harkanske Gradske knjižnice „József Kiss“ i mjesnog Sportskog centra i doma kulture 31. srpnja u Harkanju je priređena Hrvatska plesačnica i glazbena večer. Program je ostvaren uz potporu ostvarenu kroz projekt Hrvatske samouprave baranjske županije u sklopu natječaja „Sándor Csoóri“ (CSSP-TÁNCBÁZ 2020).

U prvom djelu programa održana je plesačnica koju je vodila Ramona Štivić, a zatim je publiku zabavljao Orkestar Vizin uz nastup Marka Križanovića.

Program se odvijao na šetalištu Zsigmondy uz besplatan ulaz, a prema Uredbi Vlade za sudjelovanje je bila potrebna potvrda o cijepljenju.

B.P.B.

GRADIŠĆE

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj poziva sve vjernike 14. augusta, ove subote, s područja Gradišća, na veliko shodišće u Celindof/Zillingtal, kade do kraja miseca boravi štatua Putujuće Celjanske Marije. Maša na hrvatskom jeziku će se začeti u 16 uri, kamo će dospiti hodočasnici piše, na auti i na autobusi.